

RĪGAS 72. VIDUSSKOLA

Ikšķiles ielā 6, Rīgā, LV-1057, tālrunis: 67268984, e-pasts: r72vs@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

09.12.2022.

Nr. VS72-22-9-nts

Kārtība par vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 2.punktu un Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumu Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 6.5. apakšpunktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Rīgas 72. vidusskolas (turpmāk - izglītības iestāde) vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo (mobings), radot vidi labestīga un labvēlīga cilvēka attīstībai.

2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādē konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumu gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi iespējamās vardarbības pret sevi dēļ.

3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildu ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitutionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot

vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.

4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvīs izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie gadījuma vadītāja.

5. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

6. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.

7. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

II. Konflikti starp izglītojamajiem

8. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

8.1. Klases audzinātājs nekavējoties ziņo izglītības iestādes sociālajam pedagogam par konstatēto konflikta situāciju. Jebkurš cits darbinieks, kurš konstatējis situāciju, nekavējoties ziņo klases audzinātājam. Sociālais pedagogs/klases audzinātājs ziņo bērna vecākiem (klasvadības sistēmā E-klasē / telefoniski);

8.2. Konfliktā iesaistītie raksta situācijas izklāstu. Konfliktam piesaistītais pedagoģiskais personāls (klases audzinātājs, mācību priekšmeta skolotājs, sociālais pedagogs, izglītības psihologs, Skolas administrācija) izvērtē situāciju un veic sociālpedagoģisku darbu ar konfliktā iesaistītajām pusēm. Par konfliktsituāciju un veiktajām darbībām tā risināšanā klases audzinātājs/sociālais pedagogs informē izglītojamo vecākus;

8.3. Pamatojoties uz gadījuma vadītāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes vadītājs aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt;

8.4. Ja konflikta situācija nav atrisināta, tad gadījuma vadītājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes vadītājam, kas lemj par turpmāko rīcību konflikta atrisināšanai;

8.5. Gadījumā, ja ir padraudēta izglītojamā drošība un/vai veselība, Skolas darbinieks izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību un/vai policijas pārstāvjus un paziņo Skolas vadībai. Ja kaitējums veselībai neapdraud izglītojamā dzīvību, skolas darbinieks kopā ar izglītojamo vēršas pie skolas medmāsas.

9. Pēc notikuma izvērtēšanas, ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk izglītojamā rīcības apdraud savu un pārējo drošību, veselību un dzīvību, izglītības iestādes vadītājs lemj par izglītojamā atskaitīšanu no izglītības iestādes saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumiem Nr. 11 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārceļšanai nākamajā klasē". <https://likumi.lv/ta/id/329096>

III. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

10. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un Skolas darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret Skolas darbinieku, tad Skolas darbinieks vēršas pie direktora vietnieka, kas izvērtē konfliktu un nosaka turpmāko rīcību konflikta atrisināšanai.

11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu, tiek veiktas šādas darbības:

11.1. Ja Skolas pedagogs uzskata, ka konflikta risināšanā nav nepieciešams piesaistīts Skolas administrāciju vai Skolas atbalsta personālu, viņš informē par konfliktu izglītojamā klases audzinātāju, kas sazinās ar izglītojamā vecāku, uzaicina viņus uz trīspusēju sarunu;

11.2. Ja Skolas pedagogs uzskata, ka konflikta risināšanā ir jāpiesaista Skolas administrācija, pedagogs vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu. Izglītības iestādes vadītājs informē atbalsta komandu, kas vienojas par gadījuma vadītāju. Gadījuma vadītājs sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;

11.3. Ja konfliktu neizdodas atrisināt, neiesaistot Skolas administrāciju, sarunu ar konflikta iesaistītajām pusēm notiek pie izglītības iestādes vadītāja, piedaloties, abām konfliktā iesaistītajām pusēm, izglītojamā vecākiem, sociālam pedagogam un psihologam, ar mērķi kopīgi rast konflikta risinājumu;

11.4. Ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret izglītības iestādes darbiniekiem, iestādes vadītājs ziņo par situāciju atbildīgajām institūcijām (Departaments, VBTAI, VP) atbilstīgi Izglītības likuma 29. panta 6) punktā (pēc tam, kad no izglītības iestādes vadītāja saņemta informācija par vardarbību pret izglītības

procesa īstenošanā iesaistītajām personām, nodrošina šīs informācijas izvērtēšanu un, ja nepieciešams, iesniegšanu tiesībsardzības institūcijām, kā arī sniedz atbalstu situācijas risināšanai izglītības iestādē) un 30.panta (3⁶) punktā (Izglītības iestādes vadītājam ir pienākums izvērtēt saņemto informāciju par vardarbību pret izglītības procesa īstenošanā iesaistīto personu, informēt izglītības iestādes dibinātāju un risināt situāciju izglītības iestādē) noteiktajam.

12. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (profesionālas ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

12.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;

12.2. izglītības iestādes vadītājs pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam. Izglītības iestādes vadītājs izvērtē un nosaka turpmāko rīcību konflikta risināšanai, informējot vecākus;

12.3. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;

12.4. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

IV. Iespējamie bērnu tiesību pārkāpumi ārpus skolas

13. Bērnu tiesību pārkāpumi, par kuriem klases audzinātājs nekavējoties ziņo Skolas sociālajam pedagogam un Skolas direktoram:

13.1. aizdomas, ka izglītojamais cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;

13.2. saņemta informācija, ka izglītojamais nav nakšņojis mājās;

13.3. ir novērojamas izmaiņas izglītojamā uzvedībā (izaicinoša, rupja u. c.);

13.4. izglītojamam nav sezonai piemērots apģērbs, trūkst nepieciešamo mācību līdzekļu, vai arī viņš nav paēdis;

13.5. izglītojamais ilgstoši kavē skolu bez attaisnojoša iemesla u. c.

14. Šīs kārtības 12. punktā minētajos gadījumos, Skola veic šādas darbības:

14.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu bērnu tiesību pārkāpumu cēloni;

14.2. klases audzinātājs pārrunā ar izglītojamo situāciju;

14.3. sadarbībā ar citiem Skolas pedagogiem un iesaistītajām personām klases audzinātājs veic izglītojamā novērošanu klasē un starpbrīžos;

15. Ja vecāki ir informēti par bērnu tiesību pārkāpumu gan mutiski, gan rakstiski (oficiāla vēstule), bet bērnu tiesību pārkāpumi turpinās, klases audzinātājs nedēļas laikā informē Skolas sociālo pedagogu un Skolas direktoru.

15.1. Sociālais pedagogs, sadarbībā ar izglītības atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem, analizē bērnu tiesību pārkāpumu cēloņus;

15.2. Pēc iegūtās informācijas apkopošanas, tā tiek nodota Skolas direktoram, kurš lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības institūciju piesaistīšanu situācijas noregulēšanai.

Direktors